

CYNGOR SIR YNYS MÔN / ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL

PWYLLGOR:	Pwyllgor Safonau
DYDDIAD:	12.09.2018
TEITL YR ADRODDIAD:	Adolygiad Blynyddol o Gofrestrau
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Cynghori aelodau ynglŷn â'r canfyddiadau cyffredinol
ADRODDIAD GAN:	Mared Wyn Yaxley Cyfreithiwr – Llywodraethu Corfforaethol mwycs@ynysmon.gov.uk
SWYDDOG CYSWLLT:	Lynn Ball Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro lbxcs@anglesey.gov.uk 01248 752586

A ADOLYGIAD O GOFRESTRAU AELODAU ETHOLEDIG

1. Cefndir

- 1.1 Yn ei gyfarfod ar 13 Medi 2017, penderfynodd y Pwyllgor Safonau gynnal adolygiad o dair cofrestr o ddiddordebau aelodau etholedig ac aelodau cyfetholedig.
- 1.2 Cynhaliwyd yr adolygiad o aelodau etholedig a chyfetholedig y Cyngor (heb gynnwys aelodau cyfetholedig y Pwyllgor Safonau – gweler paragraff 8 yr adroddiad hwn) rhwng mis Rhagfyr 2017 a mis Chwefror 2018.
- 1.3 Yn ogystal, penderfynwyd yn y cyfarfod ar 13.09.2017, yn dilyn cynnal trafodaeth anffurfiol gan y Pwyllgor Safonau ynglŷn â chanfyddiadau pob aelod, y byddai llythyr yn cael ei anfon at bob aelod i gadarnhau canlyniad yr adolygiad. Penderfynwyd hefyd y byddai Cadeirydd y Pwyllgor Safonau yn mynychu cyfarfod rhydd nesaf yr Arweinyddion Grwpiau yn dilyn yr adolygiad er mwyn trafod y canfyddiadau.
- 1.4 Mynychodd Cadeirydd y Pwyllgor Safonau gyfarfod Arweinyddion Grwpiau ar 26 Ebrill 2018. Yn ogystal, mynychodd y Cadeirydd gyfarfod Briffio Aelodau ar 3 Mai 2018 pan drafodwyd materion yn codi o'r adolygiad.
- 1.5 Rhannwyd llythyr cynghori cyffredinol i bob aelod etholedig a chyfetholedig y Cyngor ar 3 Mai 2018. Mae copi o'r e-bost yn **Atodiad 1**.

1.6 Yn ogystal, anfonwyd llythyr personol at rai Cynghorwyr, lle barnwyd bod hynny'n angenrheidiol, er mwyn cadarnhau camgymeriadau. Ni ddsbarthwyd ac ni rannwyd yr ohebiaeth hon gydag unrhyw un arall.

2. Canfyddiadau cyffredinol

2.1 Bernir bod yr adolygiad yn ymarferiad buddiol. Yn gyffredinol, roedd y Pwyllgor Safonau wedi cael ei blesio gan y canfyddiadau oherwydd cafodd nifer o arferion da eu nodi. Yn ogystal, nodwyd rhai meysydd o bryder, ac, fel yr esboniwyd mewn e-bost at yr aelodau (**Atodiad 1**), mae angen rhoi sylw i'r materion hynny.

2.2 O ganlyniad i'r adolygiad, gofynnwyd i rai newidiadau penodol gael eu gwneud i'r wefan, yn arbennig ar dudalennau cartref Cynghorwyr. Nod y Pwyllgor Safonau oedd sicrhau y byddai'n haws i aelodau'r cyhoedd gael mynediad at wybodaeth sydd eisoes yn gyhoeddus.

2.3 Mae'r newidiadau arfaethedig i'r wefan yn cynnwys y canlynol:-

- Tabiau newydd ar gyfer "Presenoldeb mewn Cyfarfodydd" a "Hyfforddiant" o dan 'Mwy o wybodaeth am y Cynghorydd yma' ar dudalen gartref pob Cynghorydd;
- Tabiau newydd ar gyfer "Adroddiad Blynyddol" a "Cynghorwyr – lwfansau" o dan 'Gwybodaeth Ychwanegol' ar dudalen cartref pob Cynghorydd;
- Gellir ychwanegu manylion 'Cymorthfeydd' ar gyfer apwyntiad rheolaidd; a
- Dolenni i gyfrifon Facebook/Twitter y Cynghorydd.

2.4 Trafodwyd y newidiadau uchod mewn Sesiwn Briffio gydag Aelodau ar 3 Mai 2018. Yn y Sesiwn Briffio honno penderfynwyd y byddai sampl o broffiliau Aelodau'n cael eu newid yn unol â'r argymhelliad er mwyn llunio barn ynglŷn ag a yw'r newidiadau'n gweithio ai peidio.

2.5 Mae cydweithwyr yn y gwasanaeth TGCh wedi darparu'r wybodaeth a ganlyn ynghylch y cynnydd sydd wedi'i wneud mewn perthynas â'r materion TGCh hyn:-

- **"Tabiau newydd ar gyfer "Presenoldeb mewn Cyfarfodydd" a "Hyfforddiant" o dan 'Mwy o wybodaeth am y Cynghorydd yma' ar dudalen gartref pob Cynghorydd;**

Mae'r ddau dab ar gael ar dudalen gartref pob Cynghorydd erbyn hyn. Ar hyn o bryd mae aelodau staff y Gwasanaethau Democrataidd yn rhoi hyfforddiant i Gynghorwyr ynglŷn â sut i lenwi eu cofnod hyfforddiant.

Mae'r system Modern.Gov yn creu manylion presenoldeb yn awtomatig ac erbyn hyn maent yn fyw ar wefan y cyngor mewn ymateb i gais gan Reolwr y Gwasanaethau Democrataidd.

Mae'n bosib dewis rhesymau ychwanegol am absenoldeb o un o gyfarfodydd y cyngor e.e. Ymddiheuriadau oherwydd Dyletswyddau'r Cyngor. Mae angen edrych ar hyn ymhellach er mwyn sicrhau fod staff y Gwasanaethau Democrataidd yn meddu ar restr gywir o resymau posib a bod Cyngorwyr yn ymwybodol fod modd dewis rhesymau am absenoldebau. Bydd rhesymau am absenoldeb yn ymddangos yn y Cofnod Presenoldeb mewn Cyfarfodydd ac o dan fanylion Presenoldeb Cyngorwyr ar eu tudalen gartref.

- **Tabiau newydd ar gyfer “Adroddiad Blynyddol” a “Cyngorwyr – lwfansau” o dan ‘Gwybodaeth Ychwanegol’ ar dudalen gartref pob Cyngorydd;**

Mae'r tabiau ar gael erbyn hyn ar dudalen gartref pob Cyngorydd ynghyd â dolen i dudalennau ar y wefan gorfforaethol. Mae'r adrannau Cyngorydd – Lwfansau ac Adroddiadau Blynyddol wedi cael eu diweddarau.

- **Gellir ychwanegu manylion ‘Cymorthfeydd’ er mwyn creu apwyntiad rheolaidd;**

Gellir ychwanegu manylion cymorthfeydd rheolaidd yn Gymraeg a Saesneg. Dim ond gweinyddwr all ychwanegu'r manylion hyn ac nid y Cyngorydd.

- **Dolenni i gyfrifon Facebook/Twitter y Cyngorydd**

Mae modd i Weinyddwr ychwanegu dolenni i gyfrifon Facebook / Twitter”

2.6 Yn ogystal â'r llythyr cyffredinol (**Atodiad 1**), derbyniodd rhai Cyngorwyr lythyr personol hefyd. Anfonwyd y llythyrau hyn yn unigol naill ai gan Michael Wilson, Islwyn Jones neu Dilys Shaw, fel aelodau annibynnol o'r Pwyllgor Safonau, at gyfanswm o 9 aelod. Mae pob un heblaw un o'r Aelodau wedi cyflwyno ymatebion.

B ADOLYGIAD O GOFRESTRAU DIDDORDEBAU AELODAU'R PWYLLGOR SAFONAU

3. Cefndir

3.1 Fel ymarfer ar wahân, penderfynwyd y byddai aelodau Cyngorau Tref a Chymuned y Pwyllgor Safonau yn cynnal adolygiad o ddiddordebau aelodau annibynnol y Pwyllgor Safonau.

3.2 Cynhaliwyd yr adolygiad hwn ym mis Mehefin 2018.

3.3 Dosbarthwyd llythyrau cyngori unigol i 5 aelod annibynnol y Pwyllgor Safonau ar 12 Gorffennaf 2018. Roedd y cynnwys yn debyg ar gyfer 4 aelod.

3.4 Gofynnwyd i un aelod adolygu'r manylion yn ei Gofrestr Sefydlog. Mae'r aelod wedi ymateb ac wedi gweithredu ar y cyngor.

3.5 Mae'r canfyddiadau cyffredinol eraill yn cynnwys:

- Nid ymddengys fod y cofnod Hyfforddiant a gedwir yn ganolog gan y Cyngor yn nodi'r holl hyfforddiant a gwblhawyd gan aelodau. (Mae hyn yn wir ar gyfer yr holl aelodau, nid aelodau'r Pwyllgor Safonau'n unig.)

Oni bai fod aelodau'n hysbysu AD eu bod wedi cwblhau modiwl/cwrs ni fyddant yn ymwybodol o hynny ac ni fydd y wybodaeth yn cael ei chofnodi ar gofnod yr aelod.

Petai newidiadau'n cael eu gwneud i'r system TGCh (fel y trafodir yn 2.3 uchod), byddai modd i aelodau'r Pwyllgor Safonau fewnbynnu eu cofnod hyfforddiant eu hunain er mwyn iddi ymddangos ar y wefan.

- Gofynnwyd i bob un o'r 5 aelod annibynnol ddarparu rhestr lawn o'r hyfforddiant yr oeddent wedi'i gwblhau yn ystod y flwyddyn ddiwethaf er mwyn diweddarau'r cofnod hwnnw. Mae un aelod wedi darparu'r wybodaeth hon. Mae dau aelod arall wedi ymateb i esbonio nad ydynt wedi cadw cofnod. Ni dderbyniwyd ymateb gan y ddau arall.

- Materion TGCh megis:

- Datganiadau o Ddiddordeb mewn Cyfarfodydd -
Nid yw enwau aelodau cyfetholedig yn ymddangos yn y ddewislen o enwau (enwau Cynghorwyr yn unig sydd ar y rhestr) ar gyfer y dasg hon sy'n ymddangos ar dudalen bywgraffiad pob Aelod.
- Rhoddion a Lletygarwch-
Nid oes tab ar gyfer 'Rhoddion a Lletygarwch' ar dudalennau bywgraffiad Aelodau Cyfetholedig (mae o ar gael ar gyfer Cynghorwyr).
- Hyfforddiant-
Nid oes tab ar gyfer 'Hyfforddiant' ar dudalennau bywgraffiad Aelodau Cyfetholedig (mae o ar gael ar gyfer Cynghorwyr).

Codwyd y materion hyn gyda'r adain TGCh ar 3 Gorffennaf 2018.

Mae cydweithwyr yn y gwasanaeth TGCh wedi darparu'r wybodaeth a ganlyn ynghylch y cynnydd sydd wedi'i wneud mewn perthynas â'r materion TGCh hyn:-

- **“Datgan diddordebau mewn cyfarfodydd – nid yw enwau aelodau Cyfetholedig yn ymddangos yn y ddewislen o enwau (enwau Cynghorwyr yn unig sydd ar y rhestr) ar gyfer y dasg sy'n ymddangos ar dudalen bywgraffiad pob Aelod.**

Nid oes modd ychwanegu enwau aelodau Cyfetholedig i'r ddewislen ar y dudalen *“Datgan diddordebau”*. Mae'r ddewislen wedi ei rhaglennu i ddangos enwau Cynghorwyr yn unig ac nid oes modd ei newid. Gellir galluogi'r ddolen *“Datganiadau mewn Cyfarfodydd”* ar eu tudalennau

proffil personol ond nid yw enwau aelodau Cyfetholedig yn cael eu cynnwys yn y chwiliad.

Gellir dod o hyd i ddatganiadau o ddiddordeb drwy ddefnyddio chwiliad ar sail dyddiadau ar y dudalen Datganiadau o ddiddordeb. Mae TGCh yn archwilio a oes modd ychwanegu testun ychwanegol i'r dudalen er mwyn esbonio i'r cyhoedd sut i chwilio am wybodaeth am aelodau Cyfetholedig.

- **Rhoddion a Lletygarwch -**
Nid oes tab ar gyfer 'Rhoddion a Lletygarwch' ar dudalennau bywgraffiad yr Aelodau Cyfetholedig (mae o ar gael ar gyfer Cynghorwyr).

Nid oes modd ychwanegu'r aelodau Cyfetholedig i'r ddewislen ar y dudalen "Rhoddion a Lletygarwch". Mae'r ddewislen wedi ei rhaglennu i ddangos enwau Cynghorwyr yn unig ac nid oes modd ei newid. Gellir galluogi'r ddolen "Rhoddion a Lletygarwch" ar eu tudalennau proffil personol ond nid yw eu henwau'n cael eu cynnwys yn y chwiliad.

Gellir dod o hyd i Roddion a Lletygarwch drwy ddefnyddio chwiliad ar sail dyddiadau ar y dudalen Rhoddion a Lletygarwch. Mae TGCh yn archwilio a oes modd ychwanegu testun ychwanegol i'r dudalen er mwyn esbonio i'r cyhoedd sut i chwilio am y wybodaeth.

Os oes angen yr opsiwn hwn yna bydd rhaid rhoi hyfforddiant ychwanegol i aelodau Cyfetholedig ynglŷn ag ychwanegu eu manylion i'r adran Rhoddion a Lletygarwch.

- **Hyfforddiant –**
Nid oes tab ar gyfer 'Hyfforddiant' ar dudalennau bywgraffiad yr Aelodau Cyfetholedig (mae o ar gael ar gyfer Cynghorwyr).

Nid oes modd ychwanegu'r aelodau Cyfetholedig i'r ddewislen ar y dudalen "Hyfforddiant". Mae'r ddewislen wedi ei rhaglennu i ddangos enwau Cynghorwyr yn unig ac nid oes modd ei newid. Gellir galluogi'r ddolen "Hyfforddiant" ar eu tudalennau proffil personol ond nid yw eu henwau'n cael eu cynnwys yn y chwiliad.

Gellir dod o hyd i gofnodion hyfforddiant drwy ddefnyddio chwiliad ar sail dyddiad ar y dudalen Hyfforddiant. Mae TGCh yn archwilio a oes modd ychwanegu testun ychwanegol i'r dudalen er mwyn esbonio i'r cyhoedd sut i chwilio am y wybodaeth.

Os yw aelodau Cyfetholedig yn dymuno cael yr opsiwn hwn byddant angen hyfforddiant ychwanegol."

- Atgoffwyd Aelodau fod ambell fywgraffiad wedi dyddio ac y dylent gael eu diweddarau cyn gynted â phosib, pan fo newidiadau'n digwydd.

4 ARGYMHELLIAD

1 Gofynnir i'r Pwyllgor Safonau

(a) Nodi cynnwys yr Adroddiad hwn:

(b) Nodi cynnwys **Atodiad 1**;

(c) Penderfynu pa gamau, os o gwbl, y mae'n dymuno eu cymryd mewn perthynas â-

(i) yr Aelod Etholedig sydd heb ymateb i geisiadau mewn perthynas â'i Gofrestr o Ddiddordebau (yn unol â'r manylion ym mharagraff 2.6 yr adroddiad hwn);

(ii) yr Aelodau Cyfetholedig sydd heb ymateb i ddarparu gwybodaeth am hyfforddiant (yn unol â'r manylion ym mharagraff 3.5 yr adroddiad hwn); a

(iii) y materion TGCh a nodwyd ac a godwyd gyda'r gwasanaeth TGCh (yn unol â'r manylion ym mharagraffau 2.3 a 3.5 yr Adroddiad hwn, a'r diweddariad a ddarperir ym mharagraffau 2.5 a 3.5 yr Adroddiad hwn)

From: [Medwen Jones](#)
To: [Aelodau Members](#); [John Mendoza](#); [Dilwyn Evans](#); [Anest Frazer](#); [Keith R. Roberts](#); dafydd@mentermon.com
Subject: Canfyddiadau Adolygiad y Pwyllgor Safonau o Gofrestrau Diddordeb yr Aelodau - Standards Committee"s Findings following a Review of the Members" Registers of Interests - swyddogol / official
Date: 03 May 2018 18:13:31

Annwyl Aelod,

Ac eithrio yn 2016/17, pan oedd y Pwyllgor Safonau yn canolbwyntio ei ymdrechion ar Gofrestr Diddordebau'r Cynghorau Tref a Chymuned, mae'r Pwyllgor Safonau yn cynnal adolygiad blynyddol o'r Cofrestrau mewn perthynas â datganiadau o ddiddordebau gan Aelodau a gedwir gan y Cyngor. Mae'r Pwyllgor Safonau'n credu mai ei rôl yw cynorthwyo Aelodau i gydymffurfio â'u dyletswyddau, nid i chwilio am gamgymeriadau a gobeithiwn y bydd yr argymhellion o'r adolygiad yn ddefnyddiol.

Diolch am eich cefnogaeth a'ch cymorth gyda'r adolygiad, ac am ddiweddarau eich ffurflenni lle bo angen cyn cynnal yr adolygiad. Roedd yr wybodaeth a adolygwyd yn cynnwys: -

- Y Gofrestr Sefydlog
- Datganiadau a wnaed mewn cyfarfodydd
- Cofrestr Rhoddion a Lletygarwch
- Adroddiadau Blynyddol yr Aelodau
- Rhaglenni a Chofnodion Cyfarfodydd
- Hyfforddiant a gynigir gan y Cyngor a Chofnod Hyfforddi pob aelod
- Rhestr Cyrff Allanol

Yn dilyn adolygiad eleni, mae'r Pwyllgor yn gofyn i chi roi sylw dyladwy i'w gasgliadau cyffredinol fel a ganlyn: -

Y Gofrestr Sefydlog

1. Fe fyddem yn atgoffa Aelodau yn benodol i sicrhau bod eu cyfeiriadau a'u daliadau tir wedi'u disgrifio'n glir yn adran 1.6 y gofrestr. Os nad oes gan Aelod diddordeb mewn unrhyw dir, dylent nodi 'Dim' neu 'Dim Diddordebau' ar y gofrestr.
2. Mae hefyd yn bwysig bod Aelodau'n datgelu eu haelodaeth o gyrff cyhoeddus, elusennau a chymdeithasau cyhoeddus eraill. Dylai aelodau nodi enw a chyfeiriad llawn y sefydliadau / elusennau y maent yn aelodau ohonynt. Dylai'r Aelodau hefyd fanylu ar eu statws yn y sefydliad hwnnw.
3. Mae anghysonderau hefyd o ran aelodaeth o sefydliadau allanol rhwng y rhai a restrir gan y Cyngor a'r rhai a ddatganwyd gan aelodau unigol; nid ydynt bob amser yn cael eu cofnodi ar y ffurflenni er eu bod wedi'u rhestru ar "flaen dudalen" pob Aelod. Mae blaen dudalennau Aelodau i'w gweld yn -
<http://democratiaeth.ynysmon.gov.uk/mgUserInfo.aspx?UID=650&LLL=1>
4. Pan mae Aelodau'n datgan diddordeb mewn busnes, dylent ddarparu digon

o wybodaeth ynghylch yr hyn y mae'r diddordeb busnes yn ei olygu.

5. Atgoffir aelodau o'r gofyniad statudol i ddiweddarau'r Gofrestr Sefydlog o fewn 28 diwrnod i unrhyw newidiadau ddigwydd.
6. Er mwyn lliniaru'r problemau sydd wedi'u nodi mewn perthynas â'r ffurflenni cyn-gofrestru (ddim yn gyfredol / anghyflawn), mae'r Pwyllgor Safonau wedi cwrdd â chynrychiolwyr o'r Gwasanaeth TGCh i'w trafod. Noder y bydd aelod o'r tîm TGCh ar gael am sesiwn galw heibio am awr yn Siambr y Cyngor cyn pob un o'r pedwar cyfarfod cyffredin o'r Cyngor am y 12 mis nesaf. Cynhelir y sesiwn galw heibio gyntaf yn Lolfa'r Aelodau fore Ddydd Mawrth, Mai 15fed 2018 rhwng 9.30yb a 10.30yb. Yn ystod y sesiwn, gallwch fanteisio ar hyfforddiant pellach ar sut i ddiweddarau'r ffurflenni ar-lein. Y gobaith yw y bydd hon yn ffordd o'ch cynorthwyo chi fel Aelodau i gydymffurfio â'ch dyletswyddau statudol yn unol â'r Cod Ymddygiad.

Datgan diddordebau mewn cyfarfodydd

1. Pan fydd Aelodau'n ticio'r blwch i ddatgan diddordeb, rhaid iddynt hefyd nodi manylion y diddordeb hwnnw. Rhaid i natur y diddordeb ac a yw'r diddordeb hwnnw yn ddiddordeb personol neu'n un sy'n rhagfarnu fod yn amlwg ar y ffurflen.
2. Mae angen mwy o eglurder mewn perthynas â'r wybodaeth a ddarperir gan yr Aelodau ynghylch natur y diddordeb a'r modd y mae'n ymwneud â'r eitem ar yr agenda.
3. Os yw'r Aelodau'n ansicr a oes ganddynt ddiddordeb y mae angen ei ddatgan mewn cyfarfodydd, dylent geisio cyngor er mwyn osgoi anghysonderau yn y datganiadau a wneir.
4. Mae aelodau weithiau yn datgan diddordebau ar lafar mewn cyfarfodydd ond nid ydynt yn cwblhau'r gwaith papur. Mae angen cwblhau'r ffurflen ar gyfer datganiadau o ddiddordeb ym mhob cyfarfod lle datgenir diddordeb o'r fath ar lafar, oherwydd nid yw datganiadau llafar o ddiddordeb yn ddigonol ynddynt eu hunain.

Cofrestr Rhoddion a Lletygarwch

Ychydig iawn o ddatganiadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas â rhoddion a lletygarwch a gwahoddir Aelodau i ail-ymgyfarwyddo eu hunain â'r [Protocol Rhoddion a Lletygarwch](#)

Hyfforddiant

Mae'r Pwyllgor Safonau wedi sylwi bod nifer o Aelodau wedi methu â mynychu digon o hyfforddiant eleni.

Ar adeg yr adolygiad, nid oedd 5 Aelod wedi mynychu hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad ers yr etholiad ym mis Mai 2017, er gwaethaf cael eu gwahodd i hyfforddiant o'r fath. Mae hyn yn achosi llawer o bryder. Rwyf wedi cysylltu â'r

unigolion hynny yn uniongyrchol.

Roedd y Pwyllgor Safonau o'r farn ei bod yn anodd llywio trwy'r wybodaeth berthnasol, yn enwedig mewn perthynas â hyfforddi Aelodau. Felly mae ymholiadau'n parhau o ran gwella'r wybodaeth sydd ar gael ar gyfer mynychu sesiynau hyfforddi a chyfarfodydd cyrff allanol, a sut y gall y cyhoedd weld y wybodaeth honno.

Gofynnwyd am eglurder hefyd mewn perthynas â'r hyfforddiant cynllunio a'r hyfforddiant diogelu gorfodol y mae'n rhaid i'r Aelodau eu mynychu.

Aelodaeth a Phresenoldeb ar Gyrff Allanol

Noder os gwelwch yn dda y gofynnwyd i Arweinyddion Grwpiau fonitro aelodaeth yr Aelodau o gyrff allanol a'u presenoldeb yng nghyfarfodydd y cyrff hynny. Gofynnwyd iddynt hefyd sicrhau bod yr Aelodau'n darparu adborth priodol ar y materion a godwyd ynddynt.

Mae'r canfyddiadau hyn yn nodi casgliadau cyffredinol yr adolygiad. Mae rhai Aelodau unigol wedi derbyn negeseuon e-bost personol gan y Pwyllgor Safonau gydag argymhellion ar gyfer adolygu / diweddarau / esbonio peth o'r wybodaeth a gyhoeddwyd. Lle ystyriwyd bod hynny'n angenrheidiol, gofynnwyd i rai Aelodau gyfarfod â mi. Yn y llythyrau, rydym wedi gofyn am ymatebion. Lle na dderbyniwyd ymatebion, cofiwch y byddwn yn codi'r mater gyda'ch Arweinyddion Grwp.

Mae'r Pwyllgor yn gwerthfawrogi eich bod chi i gyd yn brysur iawn ac yn ymwybodol mai dim ond un o nifer o dasgau y mae'n rhaid i chi fynd i'r afael â nhw yw hon. Fodd bynnag, gobeithiwn y bydd yr argymhellion uchod yn cynorthwyo i arbed amser i'r Aelodau oherwydd bydd gwella safon y ffurflenni, gobeithio, yn osgoi beth allai fod yn gwynion di-sail sy'n draul ar amser pawb.

Cofion,

Dear Member,

Apart from in 2016/17, when the Standards Committee concentrated its efforts on the Town and Community Councils' Register of Interests, the Standards Committee conducts an annual review of the Registers in respect of declarations of interests by Members which are held by the Council. The Standards Committee believe its role is to assist Members to comply with their duties, not to look for errors and we hope that you will find the recommendations from the review helpful.

Thank you for your support and assistance with the review, and for updating your forms where necessary prior to the review being conducted. The information reviewed included:-

- The Standing Register

- Declarations made in meetings
- Gifts & Hospitality Register
- Members Annual Reports
- Agenda and Minutes of Meetings
- Training offered by the Council and each member's Training Record
- Outside Bodies list.

Following this year's review, the Committee asks that you have due regard to its general findings, which are as follows:-

The Standing Register

-

1. We would remind Members specifically to ensure that their addresses and land holdings are clearly described in section 1.6 of the register. If a Member has no interest in land they should enter 'None' or 'No Interest' on the register.
2. It is also important that Members disclose their membership of other public bodies, charities and associations. Members should provide the full name and address of organisations/charities of which they are members. Members should also detail their status within that organisation.
3. There are also inconsistencies in terms of membership of external organisations between those listed by the Council and those declared by individual members; they are not always recorded on the forms although they are listed on every Member's "front page". Members "front page" can be found at -
<http://democracy.anglesey.gov.uk/mgMemberIndex.aspx?LLL=0>
4. Where Members are declaring a business interest they should provide sufficient information on what the business interest is.
5. Members are reminded of the statutory requirement to update the Standing Register within 28 days of any changes occurring.
6. In order to alleviate the problems which have been identified in relation to the pre-registration forms (being out of date / incomplete), the Standards Committee has met with representatives from the ICT Service to discuss. Please note that a member of the ICT team will be available for an hour's drop-in session in the Council Chamber before each of the four ordinary meetings of the Council for the next 12 months. The first drop-in session will be held in the Members' Lounge between 9.30am and 10.30am on Tuesday 15th May 2018. During the session you can take advantage of further training on how to update the online forms. It is hoped that this is a way of assisting you as Members to comply with your statutory duties in accordance with the Code of Conduct.

Declaration of interests in meetings

-

1. When Members are ticking the box to declare an interest they must also provide details of that interest. Both the nature of the interest and whether that interest is a personal or a prejudicial interest must be evident on the form.
2. Greater clarity is required in respect of the information supplied by Members regarding the nature of the interest and how it relates to the item on the agenda.
3. If Members are unsure as to whether they have a declarable interest in meetings they should seek advice in order to avoid inconsistencies in the declarations being made.
4. Members occasionally declare an interest orally at meetings but do not complete the paperwork. The form needs to be completed for declarations of interest at every meeting where such an interest is declared orally, as oral declarations of interests alone are not sufficient.

Register of Gifts and Hospitality

Few declarations are made with regard to gifts and hospitality and Members are invited to re-familiarise themselves with the [Protocol of Gifts and Hospitality](#)

Training

-
The Standards Committee has observed that several Members have failed to attend sufficient training this year.

At the time of review, 5 Members had not attended training on the Code of Conduct since the election in May 2017, despite being invited to such training. This causes much concern. I have contacted those individuals directly.

The Standards Committee considered that to navigate through the relevant information, particularly in relation to Members' training, was difficult. Enquiries are therefore ongoing in terms of improving the information available for attendance at training sessions and in meetings of outside bodies, and how that information may be viewed by the public.

Clarity has also been sought in relation to the compulsory planning training and safeguarding training which Members must attend.

Membership and Attendance on Outside Bodies

Please note that Group Leaders have been requested to monitor Members' membership and attendance at meetings of outside bodies. They have also been requested to ensure Members are providing appropriate feedback on matters raised therein.

These findings set out the general conclusions of the review. Some individual

Members have received personal emails from the Standards Committee with recommendations for review / updating / explaining some of the information which has been published. Where it was considered necessary, some Members have been requested to meet with me. In the letters, we have asked for responses. Where responses have not been received, please be aware that we will be raising the matter with your Group Leaders.

The Committee appreciates that you are all very busy and is aware that this task is only one of a number that you have to address. However, we hope that the above recommendations will assist in saving time for Members as improving the standard of the forms will hopefully avoid what may potentially be groundless and time consuming complaints.

Regards,

Mike Wilson

Cadeirydd y Pwyllgor Safonau / Chair of the Standards Committee.
Cyngor Sir Ynys Môn / The Isle of Anglesey County Council

Document: CC-019486-MY/437441